Sahne
181568
MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN
01 Aralık 2021

ابن‌خرداذبه؛ ابن‌خطیب، *الاحاطة فی اخبار غرناطة*، چاپ یوسف علی طویل، بیروت ۱۴۲۴؛ ابن‌سعد؛ ابن‌منظور؛ ابوریحان بیرونی؛ نصربن عبدالرحمان اسکندری، *کتاب الامکنة و المیاه و الجبال و الآثار و نحوها المذکورة فی الاخبار و الاشعار*، چاپ حمد جاسر، ریاض ۲۰۰۴/۱۴۲۵؛ اصطخری؛ اسماعیل اکوع، *مخالیف الیمن*، قسم ۱، ابوظبی ۲۰۰۲/۱۴۲۳؛ محمدبن عمرطیب بافقیه، *تاریخ الشّحر و اخبار القرن العاشر*، چاپ عبدالله حبشی، بیروت ۱۹۹۹/۱۴۱۹؛ طیب‌بن عبدالله بامَخرَمه، *البحر الاحمر و المحاولات البرتغالیة الاولی للسیطرة علیه*، چاپ محمد عبدالعال احمد، [قاهره] ۱۹۸۰؛ همو، *تاریخ ثغر عدن*، چاپ اسکار لوفگرن، لیدن ۱۹۳۶ـ[۱۹۵۰]؛ صلاح عبدالقادر بکری یافعی، *تاریخ حضرموت السیاسی*، مصر [؟ ۱۳۵۳]ـ ۱۳۵۵/ [؟ ۱۹۳۵]ـ ۱۹۳۶؛ احمدبن یحیی بَلاذُری، *فتوح البلدان*، چاپ عبدالله انیس طبّاع و عمر انیس طبّاع، بیروت ۱۴۰۷/ ۱۹۸۷؛ همو، *کتاب جُمَل من انساب الاشراف*، چاپ سهیل زکار و ریاض زرکلی، بیروت ۱۹۹۶/۱۴۱۷؛ بن‌دغر (احمد عبید)، *حضرموت و الاستعمار البریطانی: ۱۹۳۷ – ۱۹۶۷*، قاهره ۲۰۰۰/۱۴۲۱؛ عدنان تُرسی، *بلاد سبأ و حضارات العرب الاولی، الیمن (العربیة السعیدة)*، بیروت ۱۹۹۰/۱۴۱۰؛ محمدبن موسی حازمی همدانی، *الاماکن، او، ما اتّفق لفظه و افترق مسماه من الامکنة*، چاپ حمد جاسر، ریاض [بی‌تا.]؛ محمدبن احمد حجری یمانی، *مجموع بلدان الیمن و قبائلها*، چاپ اسماعیل‌بن علی اکوع، صنعا ۱۹۹۶/۱۴۱۶؛ خبرگزاری فارس، ۱۳۹۴ ش.

Retrieved Jan.15, 2019, from https://www.farsnews.com/news/13940408001072;

خبرگزاری مهر، ۱۳۹۴ش.

Retrieved Jan.15, 2019, from https://www.mehrnews.com/news/2535890;

محمدبن ابی‌طالب دمشقی، *کتاب نخبة الدهر فی عجائب البَرّ و البحر*، بیروت ۱۹۸۸/۱۴۰۸؛ عبدالرحمان سَقّاف، *معجم بلدان حضرموت، المسمّی إدام القوت فی ذکر بلدان حضرموت*، چاپ ابراهیم احمد مقحفی و عبدالرحمان حسن سقاف، صنعا ۲۰۰۲/۱۴۲۳؛ احمدبن عبدالله شَتیل، *تاریخ حضرموت، المعروف بتاریخ شنبل*، چاپ عبدالله محمد حبشی، صنعا ۲۰۰۳/۱۴۲۴؛ شیخة صالح شعیب، «میناء الشحر فی القرن العاشر الهجری/ السادس عشر المیلادی: دراسة تاریخیة حضاریة»، رسالة مقدمة لنیل درجة الماجستیر، جامعة ام‌القری، ۲۰۰۵/۱۴۲۶؛ صالح حامد، *تاریخ حضرموت*، صنعا ۱۴۲۳/ ۲۰۰۳؛ عبدالله صالح حداد، «الشحر ... و اسماؤها الاخری»، *العرب*، سال ۳۲، ش ۳ و ۴ (رمضان و شوال ۱۴۱۷)؛ احمد فضل عبدلی، *هدیة الزمن فی اخبار ملوک لحج و عدن*، ؛ [قاهره] ۱۹۹۷/۱۴۱۸؛ عُماره یمنی، *تاریخ الیمن*، چاپ حسن سلیمان محمود، صنعا ۲۰۰۴/۱۴۲۵؛ زکریابن محمد قزوینی، *آثارالبلاد و اخبار العباد*، بیروت: دارصادر، [بی‌تا.]؛ سیلوانی کاملین، «تنظیم الاصطیاد فی الیمن»، در *الیمن المعاصر*، اشراف رمی لوو، فرانک مرمیه، و اودو اشتاین باخ؛ ترجمة علی محمد زید، بیروت: الفرات للنشر و التوزیع، ۲۰۰۸؛ هورست کوپ، «النفط و الغاز فی الیمن التنمیة و اهمیة هذا القطاع الرئیسی فی النظام الاقتصادی»، در همان؛ ابراهیم احمد مقحفی، *معجم البلدان و القبائل الیمنیة*، صنعا ۲۰۰۲/۱۴۲۲؛ «نبذة تعریفیة عن محافظة حضرموت»، المرکز الوطنی للمعلومات، ۲۰۱۴.

Retrieved Jan. 15, 2019, from http://www.yemen-nic.info/gover/hathramoot/brife/;

وزارة الادارية المحلية محافظة حضرموت، ۲۰۱۹.

Retrieved Jan. 15, 2019, from http://www.hadhramaut.info/view/7627.aspx

وکالة خبر للأنباء، ۲۰۱۶.

Retrieved Jan. 15, 2019, from http://www.khabaragency.net/news51541.html;

یاقوت حَمَوی؛

Salma Samar **Damluji**, *The architecture of Yemen: from Yāfiʿ to Ḥaḍramūt*, Sana'a 2007; *The Middle East intelligence handbooks: 1943-1946*, vol.2: *Western Arabia and the Red Sea*, London: Kegan Paul, 2005; Carsten **Niebuhr**, *Description de l'Arabie: faite sur des observations propres et des avis recueillis dans les lieux mêmes*, Amsterdam 1774; *The Times comprehensive atlas of the world*, London: Times Books, 2014.

/ زهرا رضایی‌نسب /

شِحنه، والی و حاکم، نیز نمایندهٔ عالی‌رتبهٔ اداری و نظامی سلطان در شهرها و نواحی مختلف. واژهٔ عربی شحنه در اصل به معنای گروهی از سپاهیان است که از طرف سلطان برای حراست یک شهر و ادارهٔ امور آن گماشته می‌شوند (← بلعمی، ج ۱، ص ۵۷۷؛ ازهری، ج ۴، ص ۱۸۴، ذیل «شحن»؛ جوالیقی، ص ۴۸). این واژه، در منابع غالباً معادل والی، امیر و حاکم به کار رفته‌است (برای نمونه ← بیهقی، ص ۱۶، ۱۹ـ۲۰، ۲۵ـ۲۶؛ راوندی، ص ۲۳۳؛ بنداری، ص ۸؛ جوینی، ج ۱، ص ۸۴؛ رشیدالدین فضل‌الله همدانی، ج ۱، ص ۱۳۴، ۵۲۶، ۵۲۹، ج ۲، ص ۱۴۶۲). شحنگان گاه به‌تنهایی به امارت یک شهر برگزیده می‌شدند و «حل و عقد» همهٔ امور را برعهده می‌گرفتند و گاهی در کنار عاملان و حاکمان شهرها، شخصی نیز به‌عنوان شحنه انتخاب می‌شد (← بیهقی، ص ۶۰۹، ۶۷۸، ۸۶۹)، در چنین مواردی محدودهٔ وظایف شحنه و حاکم و چگونگی رابطهٔ آن دو باهم، به‌سختی بازشناخته می‌شود. به‌علاوه در منابع گاه والی را شحنه خوانده‌اند (← راوندی، ص ۲۳۳، ۲۸۳؛ ابن‌جوزی، ج ۱۸، ص ۲۶، ۵۲؛ اولیاءاللّه، ص ۱۲۶). در دورهٔ برخی خاندانهای حکومتگر چون مغولان و ایوبیان، فرماندهان نظامی را که پس از فتح یک شهر، بر امارت آنجا گماشته می‌شدند،

697 - 695

دانشنامه جهان اسلام, جلد بیست و ششم, تهران; بنیاد دایرةالمعارف اسلامی, ۱۳۹۷ \ ۲۰۱۹
İSAM DN. 288813